

Onder d'n Kroezeboom

Kwartaaluitgave van de Historische Vereniging Old Reurle

Jaargang 2010, nr. 1 (maart 2010)

Van de voorzitter

Om te beginnen wens ik u allen een voorspoedig en gezond 2010 toe. Het jubileumjaar is goed afgesloten en op 5 januari 2010 is het nieuwe jaar geopend, alsmede 'De Blokhut' in de kas van Anny en Bert van der Meer. Zoals u elders kunt lezen is de jaarvergadering in de Sprankel op 10 maart om 19.30 uur aanstaande. Een verzoek in de vorige Kroezeboom aan onze leden om ons te tippen voor een eventueel nieuw onderkomen voor ons archief heeft resultaat opgeleverd. Tevens heeft ons lid de heer Piet Mansvelt Beck zich spontaan aangemeld om onze dia's te gaan scannen. Wij zijn daarmee zeer vereerd en kunnen dit materiaal nu veilig bewaren voor de toekomst.

Wat ook niet verloren mag gaan zijn de originele teksten en draaiboeken van zowel de openluchtspele als de middenstandsrevue 'Reurle roert zich', die wij aangeboden hebben gekregen van de heer en mevr. Teunissen. André en Jo nogmaals hartelijk bedankt. Wij zullen er voor zorgen dat generaties na ons nog kunnen zien hoe Ruurlo destijds op de kaart is gezet. Met de zusterverenigingen in Berkelland is weer contact geweest en is het voorstel gedaan om een Erfgoedkoepel Berkelland in het leven te roepen, zodat er op termijn een soort samenwerkingsverband ontstaat waar allen hun voordeel mee kunnen doen. Dit samenwerkingsverband tast op geen enkele manier de eigen identiteit en autonomie aan van onze vereniging. De zorg voor de Muziekkoepeel blijft in handen van de gemeente Berkelland. Wij zijn het niet eens geworden over de vergoeding. De Scholtenbank in het plantsoen zal binnenkort hersteld worden.

Het jaarlijkse uitstapje zal dit jaar zeer bijzonder worden. We gaan naar Overdinkel om het Smokkelmuseum te bezoeken en in Losser zullen wij een rondleiding krijgen door de oude ringovensteenfabriek (waar handvormstenen gemaakt werden) en vervoerd worden met het oude treintje waar de klei mee werd aange-

voerd. Mijn advies is geef u zo spoedig mogelijk op want vol is vol.

Verjonging van ons ledenbestand is noodzaak voor de continuering van onze vereniging. Wij streven vooral naar nieuwe leden in de leeftijdsgroep van 40-60 jaar. Als ieder zijn of haar steentje bij draagt dan kan 2010 al niet meer stuk. Al onze vrijwilligers zijn met ingang van 1 januari 2010 WA-verzekerd via de gemeente Berkelland.

Als alles verloopt zoals afgesproken zal dit mijn laatste voorwoord zijn en zal Dinant Weenk het stokje van voorzitter weer overnemen. Ik dank iedereen voor het in mij gestelde vertrouwen en hoop met u nog tot in lengte van jaren mee te kunnen helpen aan een bloeiende en gezonde Historische Vereniging 'Old Reurle'.

Uw voorzitter a.i.
Jaap Holtslag

Oude werktuigen

De heer S. Taken, Muldersweg 3, 7261 LG Ruurlo: een zelfgemaakte muizenval (vroegere eigenaar was de heer Kasteel, woonachtig op bovengenoemd adres).
Fam. J. Langenbarg, Borculoseweg 73, 7261 NK Ruurlo: een zogenoemde pijpenkast (dit was een huwelijksgeschenk) en een geborduurde letterdoek met de Bijbelse voorstelling van de Tafelberg.
Fam. G. Bouwmeester, Vosheuvelweg 13, 7261 PD Ruurlo: een balansploeg (dat is een van de oudste ploegen, deze werden aan

het voorzijde tijdens het ploegen niet ondersteund).

Fam. B.H. Kolkman, Verlengde Kroeze-
laan 33, 7261 BM Ruurlo: gereedschap en
gebruiksartikelen.

Allen onze hartelijke dank hiervoor.

Dan volgt hier nog een rectificatie van een foute vermelding in de vorige Kroezeboom. Niet de fam. G.J. Hanskamp aan de Stren-
gendijk 3/a te Ruurlo heeft meerdere werk-
tuigen en gereedschappen in bruikleen ge-
geven, maar de fam. B.C. Hanskamp aan de
Kaaldijk 13/a, 7261 SC te Ruurlo.

Algemene Ledenvergadering

Uitnodiging voor de leden van Historische Vereniging 'Old Reurle' voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering. Deze zal plaatsvinden op woensdag 10 maart 2010 overeenkomstig het huishoudelijk reglement. Aanvang 19.30 uur precies in 'De Sprankel', Dominees-
teeg te Ruurlo.

A G E N D A

1. Opening
2. Notulen van de vorige vergadering van 11 maart 2009 (zie 'Onder d'n Kroezeboom' nr. 2 /2009)
3. Ingekomen stukken
4. Jaarverslag secretaris 2009 (zie 'Onder d'n Kroezeboom' nr. 1/2010)
5. Jaarverslag penningmeester
6. Verslag van kascontrole commissie
Dhr. H. Kasteel en mw. R. Greupink-Wolsink. Dhr. H. Kasteel is aftredend en zal worden vervangen door het reservelid dhr. G. Effting. Er zal een nieuw reservelid benoemd worden.
7. Bestuursverkiezing
Aftredend zijn mw.J.Schepers-Abbink en dhr. D. Chr. Weenk. Beide zijn herkiesbaar.
Dhr. Weenk zal het voorzitterschap van dhr. Holtslag weer overnemen.
Tegenkandidaten kunnen bij de secretaris worden ingediend.
8. Jaarverslag Archeologische Werkgroep
9. Rondvraag
10. Sluiting

Na afloop van de vergadering zal de Vereniging voor Streekproducten Achterhoek en Liemers vertellen over hun producten. Tijdens de avond zal er volop gelegenheid zijn om kennis te maken met de verschillende producten.

Jaarverslag secretaris 2009

Bestuur

Op de algemene ledenvergadering d.d. 11 maart 2009 zijn de bestuursleden Jan Scholten en Leo Besselink herkozen voor een periode van vier jaar. Ina Hummelink-Klein Brinke werd benoemd tot bestuurslid. Het bestuur vergaderde zes keer en hield nog een aantal commissiebijeenkomsten.

Activiteiten

Zoals gebruikelijk was het winterprogramma prima verzorgd door Jannie Schepers-Abbink en Ina Hummelink-Klein Brinke. In totaal zijn er 6 avonden gehouden. Diverse sprekers hebben ons interessante avonden bezorgd met dia voorstellingen. De opkomst was steeds zeer goed. Daar De Luifel plotseling gesloten was, werden er twee avonden gehouden bij De Bundeling. Het bestuur is zeer erkentelijk voor de gastvrijheid van De Bundeling. De avond op 9 december werd gehouden in De Sprankel. In 2010 zullen we onze eerste drie thema avonden houden bij De Sprankel. In mei werd een reis georganiseerd naar 'het land van Maas en Waal' onder leiding van dhr. J. Berends. Er was veel belangstelling en het geheel was prima verzorgd. Dames bedankt voor jullie werk. Verder waren we aanwezig op de braderie en De Reurlse Winterdag.

Tijdschrift 'Onder d'n Kroezeboom'

Ons kwartaal tijdschrift was dankzij de redactieleden de heren Jan Glijnis, Lou Banda en Jan Oonk prima verzorgd. De redactie zal versterkt worden met mw. Willy Braakhekke. In 2009 kreeg ons tijdschrift een nieuwe lay-out ter gelegenheid van ons

25-jarig jubileum. Redactie bedankt voor het vele werk.

Landbouwwerktuigen

De commissie heeft het afgelopen seizoen onder leiding van Henk Klein Brinke hard gewerkt. Elke eerste dinsdagmiddag van de maand waren ze aanwezig voor werkzaamheden aan de landbouwwerktuigen in de kas van Bert en Anny van der Meer. Er zijn veel artikelen bijgekomen en alles ziet er perfect uit. Onze dank hiervoor.

Leden

Op 31 december 2009 waren er 482 leden ingeschreven.

Helaas zijn ons ook dit seizoen leden ontvallen door overlijden. Wij hebben de familie's gecondoleerd met dit verlies. Allen blijven in onze herinnering.

Boeken, dvd's en video's

Onze artikelen worden regelmatig op alle bijeenkomsten verkocht. Ook ontvangen we regelmatig via onze website bestellingen. We zorgen voor voldoende voorraad. Het boek Ruurlo van 1900 tot Berkelland is nog steeds zeer veel gevraagd. Onze website www.oldreurle.nl is door Jan Gotink geheel vernieuwd en heeft vele bezoekers getrokken uit alle delen van de wereld. De Koninklijke Bibliotheek heeft onze website opgenomen voor archivering in haar bestand, een erkenning voor het vele werk dat onze webmaster Jan Gotink heeft verricht. Jan erg veel dank hiervoor. Inmiddels hebben we ruim 60 adverteerders op onze website staan en in ons tijdschrift. We kunnen hierdoor een zo optimaal mogelijke kwaliteit leveren. Allen heel erg bedankt.

Archief

Ook dit seizoen zijn we elke week druk geweest om ons archief bij te werken. We hebben het redelijk op orde maar werken nog aan verdere digitalisering. Op onze website kunt u onder Archief het hele bestand vinden. Wanneer u iets wilt inzien dan kan dit na afspraak met de secretaris.

Archeologische Werkgroep Old Reurle

Jaarverslag 2009

1. Organisatie en vergadering

In 2009 kunnen we zeggen dat de archeologische werkgroep gestructureerd heeft gewerkt. Er werd evenals vorig jaar periodiek vergaderd door de leden van de werkgroep en inmiddels wordt voorzichtig aansluiting gezocht in de regio met onder andere de archeologische werkgroep Salehem (Zelhem) en middels het Arola-overleg, een initiatief van Bram van der Walle om toenadering te bewerkstelligen tussen de verschillende werkgroepen van historische verenigingen in de Achterhoek.

Er is vier keer vergaderd, in januari, maart, juni en september. De geplande vergadering in november is komen te vervallen. Onze voorzitter Wim Bredewout heeft aangegeven het stokje over te willen dragen aan een opvolger.

Ons verzoek aan het bestuur om zelf materialen aan te schaffen waarmee wij onderzoeken kunnen doen, is eind februari voor een belangrijk deel beloond tijdens het 25-jarig jubileum van Old Reurle. De heer Klein Brinke schonk de vereniging en daarmee de werkgroep een boorset, die wij bovenaan op het verlanglijstje hadden staan. In de loop van het volgende jaar zullen we trachten een en ander verder aan te vullen. De archeologische werkgroep bestaat inmiddels uit 12 personen.

2. Veldwerk

In 2009 zijn er geen veldlopen geweest, een en ander is het gevolg van het korte tijdsbestek dat beschikbaar is voor een veldloop in combinatie met de weersomstandigheden. Door de verplichte toepassing van groenbemesters na de oogst van mais en andere akkerbouwgewassen blijft er maar een zeer beperkte periode over waarin er gelopen kan worden, ook in het voorjaar als de groenbemester ondergewerkt wordt is de tijd beperkt.

Begin 2010 is er een veldverkenning gepland aan de Elzenboomweg alwaar enige jaren geleden door de eigenaar vuurstenen (halffabricaten van) werktuigen gevonden zijn. Ook in 2008 is hier al een veldverkenning gedaan.

3. Archeologisch onderzoek

Des te meer mogelijkheid is er geweest voor onderzoek. Bij de inrichtingswerkzaamheden van het bouwplan achter de Bundeling bleken er in de bouwputten meerdere sporen van historische bewoning tevoorschijn te komen. Hetgeen al te verwachten was na het proefsleuven onderzoek twee jaar geleden. Na overleg met de regio-archeoloog Mark Kocken en Pro Wonen, kreeg de archeologische werkgroep toestemming om 's avonds en in het weekend onderzoek te doen in de bouwputten, hiervan is dankbaar gebruik gemaakt. Ook de werkgroep van Zelhem heeft een zaterdag meegeholpen.

Meerder keren hebben we in de bouwputten het nodige onderzoek kunnen doen, kunnen registreren binnen de beschikbare tijd, met tastbare resultaten. Wederom werden er houtskoolmeiers (datering ca. 850-860) gevonden en redelijk wat materiaal zoals scherven van verschillende dateringen (vanaf ca. 900-1900), slakmateriaal afkomstig van ijzerproductie en als bijzondere vondst een toetssteen (werk gebruikt om edelmetaal mee te testen).

Frappant wederom was de aanwezigheid van meerdere "zwarte gaten" op regelmatige afstand van elkaar, kuilen gevuld met zwarte grond waarvan de functie tot heden toe niet bekend is.

Hoewel er nu het nodige onderzoek gedaan is, mist Ruurlo een uniek kans op een verdere blootlegging van een stuk historie. Een totale opgraving van het terrein had, zeker gezien hetgeen aangetroffen is, een noodzaak van de eerste orde moeten zijn. Helaas staat archeologie, zoals we bij de Vente gezien hebben, niet hoog op de prioriteitenlijst van de gemeente.

Naast het onderzoek in Ruurlo zelf zijn enkele leden ook betrokken geweest bij opgravingen waarbij Zelhem betrokken was, in Vorden en Doetinchem (waarbij onder andere een boomstam-waterput is blootgelegd).

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan rapporten over onderzoek bij de Vente, het Kerkplein, opgraving in Geesteren, de sloop van de boerderij aan de Kranenbargsteeg, de vuurstenen van de Elzenboomweg en de Wiersseweg (Achterlo).

4. Doelen

Op wat langere termijn zal nog een rapport over de urnen van de Kattenbelt het licht zien.

In de werkgroep is het plan opgevat om bouwhistorisch onderzoek te doen naar historische panden en boerderijen, de bedoeling is om de complete historie van een plek in beeld te brengen inclusief de bouwhistorie. Enkel leden zullen zich hier mee bezig gaan houden, het is een project van de lange termijn. Op de locatie van de nieuwe ijsbaan aan de Wiersseweg zal archeologisch onderzoek moeten plaatsvinden. Bij aanbestedingen voor archeologisch onderzoek is met gemeente Berkelland - mede door contact met de regioarcheoloog - afgesproken is dat de medewerking van onze werkgroep en voorwaarde voor gunning van het onderzoek is.

Vanuit de archeologische waardenkaart zullen we voor de komende jaren een prioriteitenlijst op gaan stellen betreffende de locatie die voor onderzoek het meest in aanmerking komen.

5. Knelpunten

- Slagvaardigheid is een belangrijk item, een streven naar meer actieve leden voor de werkgroep is nog een wens die hopelijk vervuld gaat worden.

- Ook door het overleg binnen Arola is het duidelijk dat het nalevingsgedrag van het verdrag van Malta door gemeenten in de Achterhoek niet echt geweldig is, er wordt mee gerommeld en als het mogelijk is worden feiten genegeerd zodat er zo min mogelijk onderzoek hoeft plaats te vinden.

Het is een punt dat bij overleg met gemeentes ter sprake moet komen.

- Opleiding, in ieder geval een basiscursus opgravingen zou voor de actieve leden zeer wenselijk zijn, echter kan het niet geëist worden. Het plezier en enthousiasme staat voorop.

- Een mogelijkheid om de vondsten die tot nu toe door de werkgroep gedaan zijn tentoon te stellen. Wellicht kan dit ook in de toekomst gezamenlijk opgelost worden met een vast onderkomen voor Old Reurle.

Namens de Werkgroep Archeologie van Old Reurle:

Henk Meulenveld

Tel. 0573-491319 / 06-20457634

henk.meulenveld@wxs.nl

Kopij

De sluitingsdatum betreffende kopij voor de eerstvolgende Onder d'n Kroezeboom is

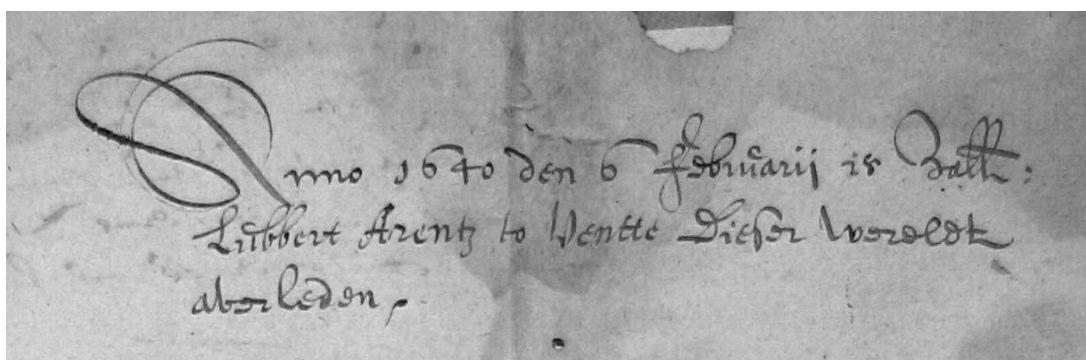
15 mei 2010.

We houden ons natuurlijk als altijd aanbevelen voor bijdragen en ideeën van leden en niet-leden. Mocht u niet zo vaardig zijn met de pen maar toch iets interessants of wetenswaardigs te melden hebben, laat het ons weten en wij zetten het voor u op papier. Voor de redactieadressen kunt u terecht in de colofon achterin dit blad.

Rond de dood van Lubbert to Vente

In mijn vorige artikel De Gelderse Pest in Onder d'n Kroezeboom nr. 1/2009 (pag. 11 e.v.) heb ik al melding gemaakt van het feit dat in 1641 Jan to Elschot de vergoeding van 25 daler kreeg uitbetaald voor de verzorging van het weeskind Willem van Orssoij. Deze was vanaf 29 december 1637 ondergebracht bij Lubbert to Vente en diens vrouw Berentien Willems van Delden. Toen Lubbert in 1640 stierf, hertrouwde zijn weduwe met Jan to Elschot. Wat de erfelijke gevolgen waren van dit huwelijk vindt u hieronder.

Willem Elschot

Anno 1640 den 6 Februarij is Zall. Lubbert Arentz to Ventte dieser werelst aoverleden

In het Rechterlijk Archief van het Landdrostambt Zutphen¹ vinden we onder de noemer *Stukken betreffende boedels 1599 – 1773 van de landschrijver* een bundel losse papieren onder de naam *Boedel Lubbert te Vente 1652* in verschillende handschriften. Het eerste pak bevat 20 ongenummerde folio's in een prachtig handschrift. Het is een kopie van de boedelscheiding van de erfenis van de overledene, welke kopie op 19 november 1652 voor het gericht heeft gediend bij de zakelijke afhandeling van de erfenis, toen Erick, de oudste van de kinderen van Lubbert te Vente, volwassen werd en zijn deel opeiste. (Opm.: de schrijfwijze van namen kan wisselen per document). Op het eerste blad bovenaan lezen we dat Lubbert Arentz to Ventte op 6 februari 1640 is overleden. Daarna dat hij getrouwd is geweest met Berentien Willemsen bij wie hij vier kinderen had verwekt: de zonen Erick en Adriaen en de dochters Wil-

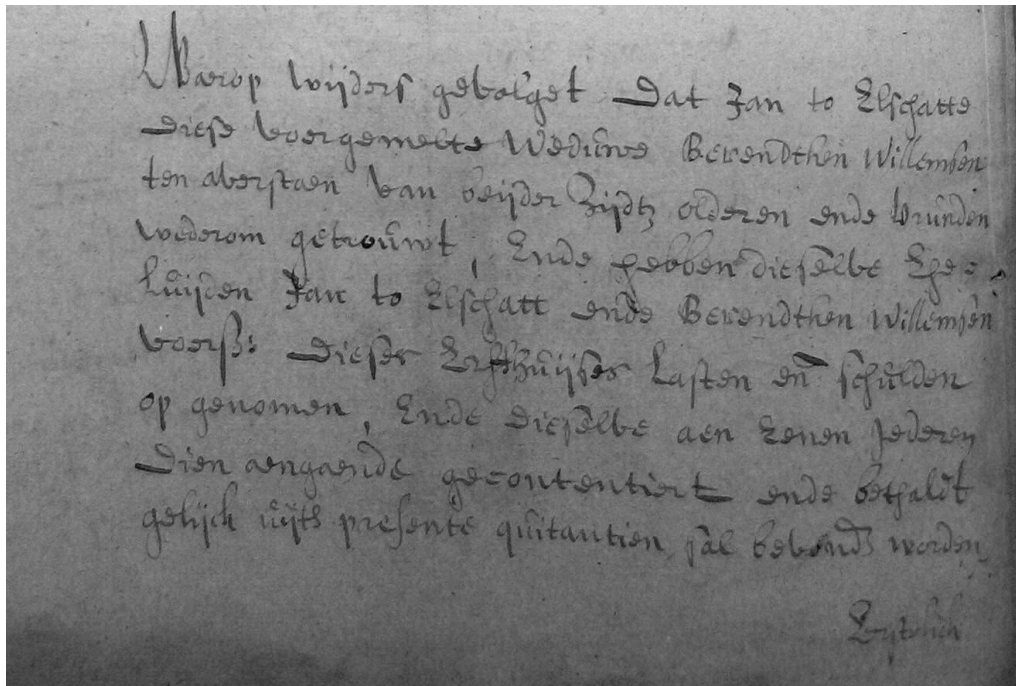
lemken en Beata. Er wordt een magescheid, een boedelscheiding, opgesteld om te bepalen wat de toen nog onmondige kinderen van hun vader hebben geërfd. Dat laat Berentien vastleggen te Ruurlo op maandag 17 augustus 1640 voor Garridt Willinck, de richter van Ruurlo, in het bijwezen van enige bloedverwanten. In het kort komt het erop neer dat de kinderen een kapitaal van 600 gulden uit de gerede (= roerende) goederen van hun vader Lubbert wordt toegezegd en dat ze tevens zullen delen in de helft van diens onroerende goederen, maar ook in de schulden die nog rusten op de nalatenschap.

Dan volgen 4 folio's met de precieze uitwerking van de erfdeling over de kinderen. We komen tevens te weten wie die aanwezige bloedverwanten zijn: Jan Hulsinck, hun oom van moederszijde, en Alardt Ericksen die Vent en Berendt van Munster als omen van vaderszijde die als mombers (voogden) over de kinderen waren aangesteld. Verder zijn nog aanwezig Berendt

¹ GA 0217-754

tho Elschatt, waarschijnlijk als voornaamste vertegenwoordiger van de marke Ruurlo en als kerkmeester, en Mattheus Caesarius, de pastoor van het dorp, welke laatste in de functie van getuige. De meeste personen ondertekenen de overeenkomst met hun handtekening, maar Berentien tekent met een kruisje en Berendt met een pentagram, een vijfpuntige ster.

Het prachtige handschrift is van Johannes Craen, de koster van Ruurlo, die daar tevens schoolmeester was. Hij tekent ervoor dat de kopie, die waarschijnlijk gemaakt is in 1652, overeenkomt met het origineel. En toen kwam voor mij de verrassing, want onder zijn handtekening heeft Johannes Craen nog het volgende geschreven:

*Waerop wijders gevolget, dat Jan to Elschatte
diese voergemelte weduwe Berendtken Willemsen
ten averstaen van beijder zijdtz olderen ende vrunden
wederom getrouwt, ende hebben dieselve Ehe-
luijden Jan to Elschatte ende Berendtken Willemsen
voers. dieses erffhuijses lasten en schulden
op genomen, ende dieselve aen eenen jeden
dien aengaende gecontentiert ende bethaldt
gelijck uijth presente quitantien sal bevonden worden.*

Nu wordt het duidelijk waarom er een magescheid gemaakt moest worden, want door het huwelijk komt er een nieuwe eigenaar van de Vente in zicht: Jan to Elschatte, een van mijn voorvaderen. Het lijkt er op dat zijn huwelijk met Berentien op dezelfde dag heeft plaatsgevonden als de ondertekening van de boedelscheiding. Ik heb geen idee hoe zo'n echtverbintenis in de kerk van Ruurlo aangekondigd, ingezegend en gevierd is. Wel vermoed ik dat

er op de Vente een flinke bruiloft zal zijn gehouden, want beide families hadden aanzien en vermogen. Uit andere bronnen heb ik kunnen achterhalen wie die *beijder zijdtz olderen* zijn. Berendt tho Elschatt was getrouwd met Niclaa Swave en de ouders van Berendtken waren Willem van Delden en Elske Hulsinck. De overige folio's van de kopie bevatten 41 rekeningen van schuldeisers van Lubbert to Vente, waarvan ik u er enkele niet

wil onthouden omdat ze ons iets vertellen over de begrafenis en enige tijd daarna. Op de eerste post lezen we dat er op De Vente en buiten in het dorp 4 tonnen bier zijn geconsumeerd voor de prijs van 28 gulden. Omdat een kan bier volgens een rekening uit het archief van de kerk te Ruurlo in de periode 1630 - 1639 maar 6 stuiver kostte, betekende dit dat er toen meer dan 90 kannen naar binnen zijn gewerkt. En reken maar dat dat geen kleine kannen waren. De volgende post geeft aan dat er meer dan 30 personen van buiten Ruurlo naar de begrafenis waren gekomen met voerknechten en paarden. Deze bleven tot de volgende dag en verteerden tezamen voor 25 gulden. Dat betekent dat ze het er goed van genomen hebben, want een flink maal kostte in die tijd volgens het kerkarchief 10 stuiver.

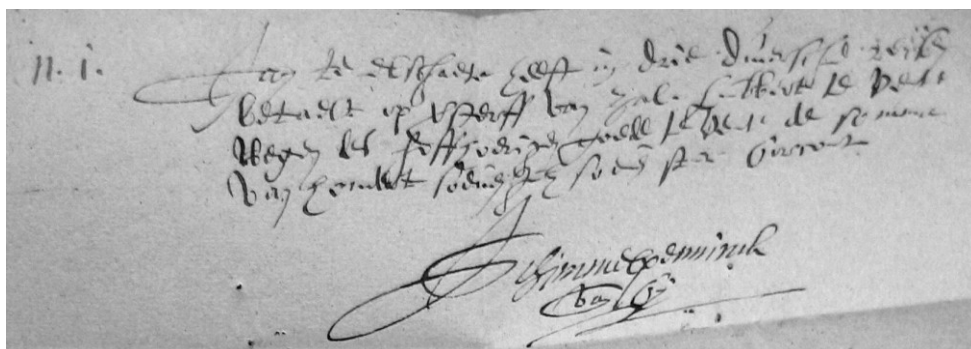
En bij bier drinken bleef het niet, want er werd na de begrafenis ook nog een anker wijn geconsumeerd ten bedrage van 7 gulden. Als we nu weten dat een anker in die tijd een vaatje was van $\pm$ 35 liter dan kostte een liter maar 4 stuiver en dat is minder dan een kan bier. We mogen aannemen dat de wijn vanuit Duitsland werd aangevoerd en blijkbaar niet zo duur was.

Een bijzondere post betreft het zwarte rouwkleed dat eerst het lijk, lees kist, en daarna nog zes weken op zondag de plaats in de kerk waar Lubbert begraven was bekleed heeft. Het doek was 6 ellen lang en kostte 30 gulden. Na die zes weken werden (de kosten van) het laken verdeeld onder

de koster en de huisarmen van Ruurlo. Ik weet niet of het laken zelf in stukken werd gesneden of dat je bij de begrafenis kon kiezen uit verschillende voorhanden zijnde rouwkleden en dat je betaalde voor het gebruik ervan.

Ongeveer 6 weken na de begrafenis kwam landrentmeester Jr. Schimmelpenninck van der Oije van het Gerichtshof te Zutphen naar Ruurlo om de inventaris op te maken van de roerende goederen, omdat het goed Te Vente een leen was van de Hof te Lochem, dat zelf weer onder het Landdrost-ambt van Zutphen viel. Als een leenman stierf, kon de leenheer, in dit geval de Landdrost, een behoorlijk aandeel in diens roerende goederen voor zich opeisen. De landrentmeester heeft twee dagen over de inventarisatie gedaan en voor overnachting en consumptie werd, ook voor zijn dienaar en twee paarden, 25 gl. betaald. Aan de consumptie hebben volgens de nota tevens de richter en de pastoor van Ruurlo en enige bloedverwanten en burens deelgenomen

De slotsom van de inventarisatie was dat de Landdrost een som van 364 gl. en 4 st. toekwam, waarvan Hiddinck, rentmeester van De Vente, meteen 264 gl. en 4 st. uitbetaalde en Jan te Elschaete later in drie termijnen nog 107 gl. en 7 st. Blijkbaar is er een rente berekend van 7 gl. en 7 st., omdat de betaling achterstallig was. Van deze laatste betaling is nog onderstaande nota bewaard gebleven.

Leterlijke tekst: n.1. Jan te Elschaete heeft in drie diversche reisen betaelt op versterff van Zal. Lubbert te Vente wegen des hoffhoerigen goede te Vente de somme van hondert soeven gln. soeven str. Oircont

J. Schimmelpenninck vander Oij

De volgende bedrijven en instellingen hebben door hun financiële bijdrage het mogelijk gemaakt dat wij ons kwartaalblad "Onder d'n Kroezeboom" kunnen realiseren. Wij zijn hen daarvoor zeer erkentelijk.

Bestuur Old Reurle.

Albert Bakker Video

www.abvideo.nl

Action Hairline Kapper

0573 -453983

Houtzagerij Agneta

www.vaags.nl

www.vriendenvanagneta.nl

ALEX Schoenmode

www.alexshoenmode.nl

Altena Installatiebedrijf

www.altena-ruurlo.nl

Apotheek 't Rikkelder

www.apotheekhetrikkelder.nl

Arbor Markelo

www.arborboom.nl

Assink Hout Rietmolen

0545 – 221300

e-info@assinkhout.nl

BVipM

JAN en Jenneke Roekevisch

www.bvipm.nl

**Borchvast BV Rentmeesters
Deventer**

www.borchvast.nl

Bronckhorst High - Tec

www.bronckhorst.com

CTB Automatisering

0573 – 459409

www.ctbautomatisering.nl

Decocom Computers

Internetservice

0573– 454381

www.decocom.nl

ECB Bouwcenter

www.bouwcenter-ecb.nl

ETOS

0573 – 451376

Eijgenhuijsen BV

www.eijgenhuijsen.com

Focus Fashion Kleding

0573 – 453186

Groot Jebbink

Bloemen en Planten

0573 – 451407

Hamergroep Bouwbedrijf

www.hamergroep.nl

Autobedrijf Harry Arendsen

www.harriearendsen.nl

de Heikamp

Pannenkoekboerderij

www.heikamp.nl

Marinus J. Hesselink b.v.

Zutphen

www.hesselink.nl

HL Grafisch

0573 - 454237

Hotel de Tuinkamer

0573 – 452147

'n Ibink

Boter en Kaasboerderij

www.nibink.nl

De Keizerskroon

Cafe / Restaurant

0573 – 451416

Klein Kranenbarg

Bouwbedrijf

0573 – 452014

Kuenen Keurslager

0573 – 451337

KWS Infra bv

www.kws.nl

Restaurant de Luifel

www.deluifel.nl

Liestro Software BV

0573 – 438444

Chinees Restaurant Lotus

0573 – 453608

Gebr. Lusink

Aannemingsbedrijf

www.gebrlusink.nl

Wim Masman Haarmode

0573 – 451465

Morsinkhof Lingerie

0573 – 453070

De Noaber

Restaurant / Eetcafe

0573 – 451532

Martijn Nijenhuis

Verbouw en Onderhoud

0573 – 491456

Bakkerij Oude Wesselink

www.bakkerijoudewesselink.nl

Ap van Oorspronk

0573 – 451824

Peters Bestratingen

0573 – 452560

Plusmarkt Kogelman

0573 – 453552

Rabobank Graafschap-Noord

0575 – 439805

Ruesink Autobedrijf

www.ruesink.nl

Salemink Media BV

Zonnenberg

0573 -452020

Schot - Ruurlo BV

Houtwal 2

7261 SR Ruurlo

0573 -451695

SNS Regio Bank

Adm.en Adviesburo Schroer

0573 – 451485

Supercoop Supermarkt

www.supercoop.nl

Ribbers Bouwbedrijf

0573 – 451270

Smeelen Schildersbedrijf

0573 - 451425

Goossens Tweewielers

Korenbree 24

7271 LH Borculo

0545-271392

borculo@goossensraceshops.nl

Uitvaartverzorging

Heijting & De Vet

Groenloseweg 43

7261 RM Ruurlo

tel /fax:0573-491850 / 491851

www.heijtingendevet.nl

Spannevogel Woninginrichting

www.spannevogel.nl

Star Doolhof

www.doolhofruurlo.nl

Stegeman Installatiebedrijf

www.stegemanruurlo.nl

SVEN Voor Ogen

www.svenvoorogen.nl

Camping Tamaring

www.camping-tamaring.nl

Tapperij Cafe / Restaurant

0573 – 452148

Tap, Tromp en van Hoff

Notarissen Lochem

www.tthnotarissen.nl

Thoma Makelaars

www.thoma.nl

Toon van Zadelhoff

Fysiotherapie

0573 – 452076

Weevers Drukkerij

Vorden

www.weevers.nl

Welkoop Ruurlo

www.welkoop.nl

Wensink

Landbouwmechanisatie

www.wensink-ruurlo.nl

Wesselink Makelaars

0573 - 454027

Herman Westerveld

Groente en Fruit

Elke vrijdag op de markt te
Ruurlo

Anny Cactus Oase

www.catusoase.nl

Univé Oost

www.unive.nl

Stukadoorsbedrijf Hummelink

Ventersteeg 3

7261 RP Ruurlo

0573 – 451704

Het Reklamehuis

Nijverheidsstraat 3

7261 AK Ruurlo

www.hetreklamehuis.nl

De commissie Cultuurhistorie van de gemeente Berkelland

Als gevolg van de gemeentelijke herindeling in 2005 heeft de gemeente Berkelland een nieuwe monumentencommissie moeten aanstellen. Begin 2007 is deze bij besluit van de gemeenteraad ingesteld onder de naam 'commissie cultuurhistorie'. Namens Old Reurle heeft Jan Scholten zitting in deze commissie en hij legt uit wat de werkzaamheden inhouden. Verder roept hij uw hulp in bij de inventarisatie van 'kleine monumenten'.

Jan Scholten

De leden van de commissie cultuurhistorie zijn voor een deel afgevaardigden van de lokale historische verenigingen in de gemeente Berkelland, zoals Beltrum, Borculo, Eibergen, Gelselaar, Neede, Noordijk en Ruurlo. De overige leden zijn de verantwoordelijke ambtenaren uit de gemeente en een archeoloog, bouwkundige en een landschapsdeskundige. Voorts is er een onafhankelijke voorzitter en een afgevaardigde van het Gelders Genootschap. Deze leden zijn door het college benoemd voor een zittingsperiode van 4 jaar.

De taken

Door de Raad van de gemeente Berkelland is een verordening met inhoudende regerende taken, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze vastgesteld. De taak van de commissie is om het college van burgemeester en wethouders op verzoek of uit eigen beweging, in onze situatie vanuit de Historische Vereniging Old Reurle, te adviseren over onder andere:

- de aanwijzing van beschermde monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en historische buitenplaatsen;
- vergunningsaanvragen van rijksmonumenten;
- de bevordering van het herstel van monumenten
- bestemmingsplannen als daarbij belangen van monumenten dan wel cultuurhistorische plaatsen in het geding zijn;

- aangelegenheden die van belang zijn voor de behartiging van de monumentenzorg in de gemeente Berkelland.

Vergaderingen

De vergaderingen zijn openbaar en worden regelmatig door publiek bezocht. De commissie vergadert in principe iedere laatste vrijdag van het kwartaal. Via het Achterhoeks Nieuws en onder andere het Contact, worden voorafgaand aan de vergaderingen locatie en agenda bekend gemaakt. De vergaderingen worden op wisselende locaties gehouden, waarbij na afloop van de vergadering een monument of waardevol object wordt bezocht.

De commissie adviseert het college over aanvragen voor wijzigingen aan rijksmonumenten, voordat de Gemeentewinkel hiervoor een bouwvergunning verstrekt. Over bouwplannen aan of bij gemeentelijke monumenten wordt geen advies verstrekt. Ook beoordeelt de commissie verzoeken om plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst, vergezeld van een waardestelling of redengevende beschrijving. De verzoeken zijn op basis van medewerking van de eigenaar.

In sommige gevallen adviseert de commissie ook op eigen gelegenheid of als er bredere sociale of maatschappelijke belangen spelen, zoals de vervanging van de Muraltpleinbrug over de oude Berkel (gemeentelijk monument) in Borculo door een nieuwe ophaalbrug.

Onderwerpen als archeologiebeleid, de cultuurhistorische gebiedsbeschrijving, de jaarlijkse open monumentendag worden ook op de agenda geplaatst. Ter illustratie van de diversiteit aan onderwerpen hierbij een kort overzicht van zaken die aan de orde zijn of zijn geweest:

- de Archeologische Waardenkaart Berkelland;
- cultuurhistorische gebiedsbeschrijving Berkelland;
- locatie en herbouw in Eibergen van het woonhuis van de laatste berkelschipper De Jappe;
- het inventariseren van kleine monumenten, zoals grenspalen, hekwerken, putten, en dergelijke (zie navolgend artikel over ‘kleine monumenten’);
- het aanwijzen van de omgeving van Huize De Kamp als beschermd gezicht;
- aanwijzing historische buitenplaats Ruurlo;
- het verkorten van doorlooptijden van monumentenvergunningen;
- nieuwe monumentenschildje Berkelland;
- inventarisatie oude en nieuwe begraafplaatsen;
- Beschermd dorpsgezicht Ruurlo.

Mandaatcommissie

Per 1-1-2009 is als proef een lokaal bouwplanoverleg Berkelland ingesteld, de mandaatcommissie. Deze ‘Mandaatcommissie Cultuurhistorie’ voor welstand en monumenten, die maandelijks bijeenkomt en waarvan 2 leden van de commissie Cultuurhistorie deel uitmaken, is ingesteld met als doel: het versnellen van de doorlooptijd van aanvragen en het voorkomen van miscommunicatie.

Monumenten in Berkelland

Op 31 december 2008 telde de gemeente Berkelland 120 beschermde rijksmonumenten en 211 gemeentelijke monumenten. De voormalige gemeente Ruurlo heeft 12 rijksmonumenten en 50 gemeentelijke monumenten. Een totaaloverzicht van de rijksmonumenten en gemeentelijke monu-

menten is raadpleegbaar vanaf de website van de gemeente Berkelland (www.gemeenteberkelland.nl) of opvraagbaar bij bestuursleden van Old Reurle.

Nieuwe naam: Erfgoed commissie

Gelet op de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet op de archeologische monumentenzorg van september 2007 en de feitelijke samenhang tussen monumenten en archeologie, is de bestaande monumentenverordening aangevuld met een archeologisch deel. De beide samengevoegde delen worden aangehaald als de Erfgoedverordening.

De instandhoudingbepaling met betrekking tot archeologische terreinen vloeit voort uit de Wet op de archeologische monumentenzorg (tot stand gekomen op grond het Verdrag van Malta) en komt neer op het feit dat de gemeente haar bestemmingsplannen moeten actualiseren met een archeologische paragraaf, zodat voldoende rekening kan worden gehouden (wat betreft de bescherming) met archeologische waarden en het behoud daarvan. Omdat de actualiteit van bestemmingsplannen al voor problemen kan zorgen, is het opnemen van een archeologische paragraaf voor de gemeente ook niet eenvoudig of snel te realiseren. De verordening voorziet daarom in een overgangssituatie door het college de bevoegdheid te geven nadere regels te stellen voor versturende activiteiten in een archeologisch monument of -verwachtingsgebied. Deze nadere regels kunnen dezelfde regels zijn die gaan gelden als een aanlegvergunning zou worden aangevraagd op grond van een aangepast bestemmingsplan, waarin wel een archeologische paragraaf is opgenomen (Malta-proof). In deze nieuwe verordening zijn de bepalingen van de Monumentenwet 1988 en de daarin gekozen systematiek als uitgangspunt genomen.

Op deze wijze leveren wij als historische vereniging een bijdrage aan het inzichtelijk maken van de lokale cultuurhistorische aspecten in en rond Ruurlo. Door afstemming en het delen van kennis, ervaring en

inzichten met de lokale historische verenigingen met de lokale overheid trachten we een volwaardige gesprekspartner te zijn en

cultuurhistorie binnen onze gemeentegrenzen op een hoger plan te brengen.

Inventarisatie kleine monumenten Berkelland

Naast de bestaande lijst van rijks- en gemeentelijke monumenten zijn er binnen de gemeente Berkelland ook andere objecten, elementen, die behoudenswaardig zijn, maar klein van omvang en geen gebouw zijn. Binnen de commissie Cultuurhistorie is gestart met het inventariseren van deze elementen. Met deze lijst gaat de Commissie Cultuurhistorie, samen met Gelders Genootschap) bepalen wat voor bescherming in aanmerking zou kunnen komen. Hierover wordt aan het college van B&W advies uitgebracht.

Deze registratie of inventarisatie heeft op dit moment nog geen consequenties. Pas als de commissie eventuele potentiële eigenaren van objecten benadert of zij kunnen instemmen met bescherming als gemeentelijk monument kan hierin verandering komen. Op het moment dat de gemeente, in overleg met de eigenaar een object, aanwijst als gemeentelijk monument krijgt het object een beschermde status op grond van de Monumentenverordening. Een eigenaar van een monument mag dan niet meer zonder vergunning het monument in enig opzicht wijzigen. Normaal onderhoud valt hier niet onder. Eigenaren zijn dus niet helemaal vrij om veranderingen aan te brengen, maar dat geldt voor gewone bouwwerken ook. Als een eigenaar wil wijzigen dan zal er een aanvraag moeten worden gedaan waarbij moet worden onderbouwd dat zij respect toont voor het monument en de aanwezige monumentale waarden zoveel mogelijk in stand laat.

Op dit moment zijn er nog (te) weinig cultuurhistorische elementen bekend dan wel geregistreerd (zoals bijvoorbeeld een oude

Voorbeeld van een klein monument; restanten van een oude spoorbrug aan de Oude Zelhemseweg (met dank aan Annie en Frans Kok)

hessenweg, grafheuvel, traject van een voormalige spoorlijn) die mogelijk voor bescherming in aanmerking komen of in ieder geval waardevol zijn om te behouden. Wij doen daarom een beroep op u om hieraan medewerking te verlenen. Mocht u in uw eigen woonomgeving elementen hebben of kennen die volgens u waardevol zijn om te registreren, kunt u op bijgevoegde lijst de kenmerken van het object vastleggen. De lijst kunt u inleveren bij een van de bestuursleden. Indien u zelf niet in de gelegenheid bent om de inventarisatie zelf uit te voeren, kunt u ons informeren over het object. De inventarisatie zal dan door Old Reurle worden uitgevoerd.

Wij hopen op een goede respons. Indien u hierover nog vragen hebt, kunt u contact opnemen met J.W. Scholten. Mailen mag uiteraard ook.

Deze informatie en de bijgevoegde lijst zullen ook via onze website opvraagbaar zijn.

Een Achterhoeks deltawerk; de afwatering van het Ruurlose Broek (2)

Begin 19^e eeuw ontwikkelde de dichter-landheer A.C.W. Staring al een 'deltaplan' voor de ontwatering van de laaggelegen delen in de Achterhoek, waaronder het toen nog zeer drassige Ruurlose broek. In het tweede deel van het artikel over dit deltaplan komt aan de orde hoe Staring tot in de hoogste kringen pleit voor dit plan, maar ook hoe landeigenaren zijn plannen sabotteren.

Bert Scova Righini

Dat het overlegtraject nog stroperiger aan-
doet dan de gang die overheidsnota's thans
maken is niet helemaal verwonderlijk,
gegeven de toenmalige beperkte mobiliteit
en communicatiemogelijkheden.

De eerste behoedzame reactie kwam van
Warin, die de nota toegezonden had gekre-
gen. Zijn baas, president Laurius Scholten
van de Raad en Rekenkamer der Domei-
nen, was 'uitnemend voldaan' met de nota
en genegen die onder de aandacht van de
koning te brengen. Het probleem was
evenwel dat zijne majesteit in 1815 de
afspraak met baron W.H.A.C. van Kell van
Heeckeren, markenrichter van de mark van
Ruurlo, had gemaakt niets over het broek
te besluiten zonder overleg met hem. Een
bezoek van de president aan Huis Ruurlo
stond op het programma in juli 1817. De
nota was al vast aan de baron toegezonden.
Zonder naamtekening van Staring evenwel
'niet wetende of Uwedelgeb bij den Heer
Van Kell (Staring zag bij wijze van spre-
ken de baron wekelijks) wildet zijn'.

Bij Willem I

Niet alleen de baron werd evenwel gecon-
sulteed. Op Huis Ruurlo vonden ook een
tweetal 'conferenties' plaats. Op de eerste,
van de 18de juli, ontvingen Van Heeckeren
van Kell en de president van de Raad en
Rekenkamer een groot aantal bestuurders
uit omliggende gemeenten, op de tweede,
een week later, een commissie uit Gedeputeeerde Staten. Die beide consultaties leverden voor de president voldoende stof op

om het op 11 november aan de koning te
sturen.

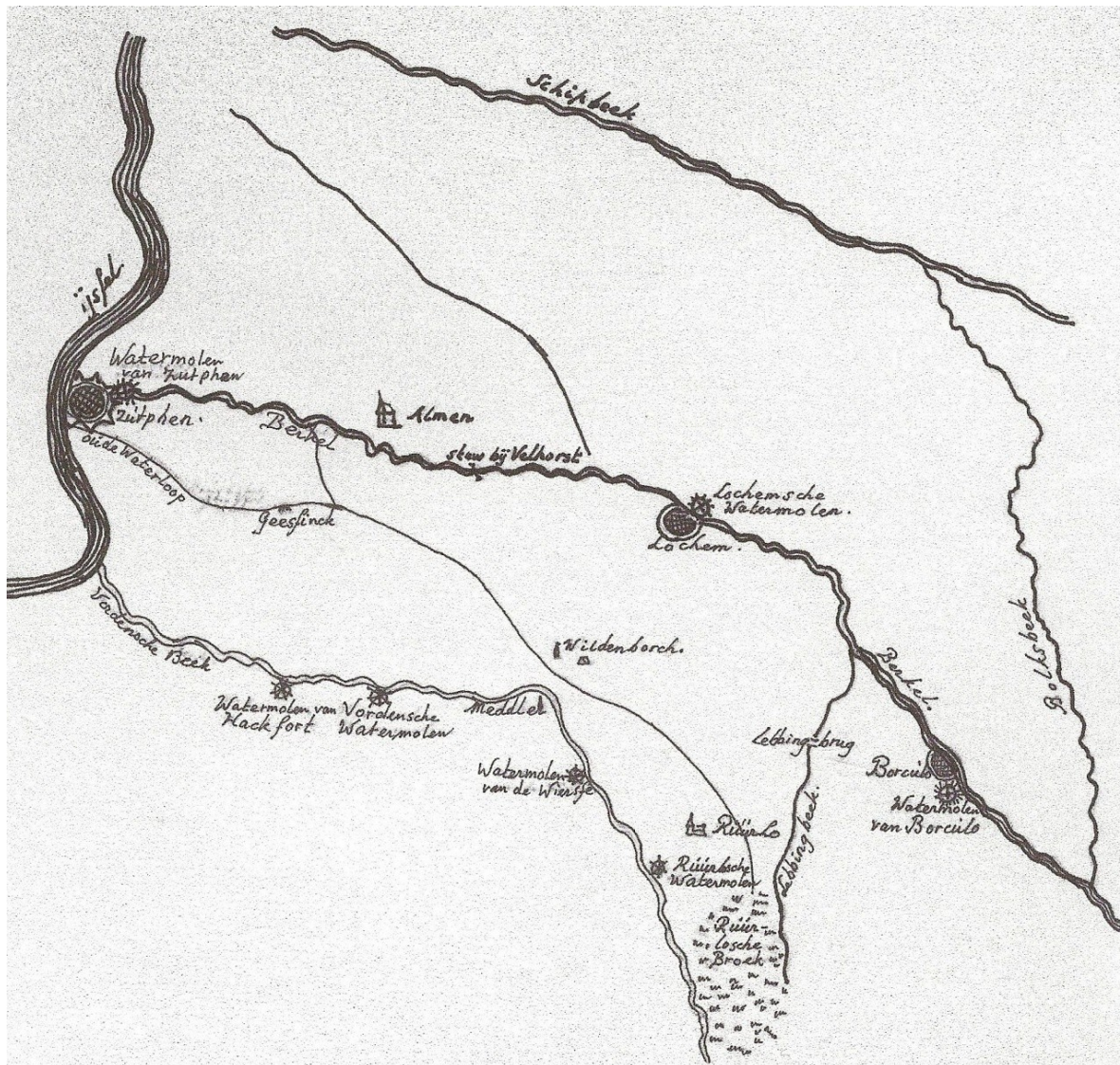
Wederom hartje zomer het jaar daarop
vond, zo blijkt uit een samenvattende en
terugblikkende notitie van Staring over de
hele gang van zaken, een bezoek van de
koning aan Zutphen plaats, waarbij een
aantal personen de gelegenheid kreeg de
wateroverlast in het kwartier onder de aan-
dacht te brengen van zijne majesteit. Ook
Staring was van de partij en kreeg ge-
legenheid zijn ideeën te ontvouwen, aanlei-
ding voor Willem I hem toestemming te
geven 'om Hoogstdenzelfen zijne begrip-
pen dienaangaande bij geschrift, regt-
streeks te mogen voordragen'; en hij zette
dientengevolge in gemelde Bedenkingen,
'zijne gedachten uit elkander'. Dat hij zich
tot de koning zou richten lag voor de hand:
bij hem berustte sinds de grondwet van
1814 in belangrijke mate het waterstaats-
beheer ('De waterstaat blijft een der eerste
nationale belangen'). En hij beschikte over
de financiële middelen.

Het adres werd op 13 augustus 1818 ver-
zonden, met een nota dan getiteld 'Beden-
kingen over de beste middelen om de hin-
dernis van het Binnenwater in de noorde-
lijke en noordoostelijke gedeelten van het
Kwartier van Zutphen wegnemen'. Niet
alleen titel maar ook toon en inhoud van
Starings nieuwe nota verschilden van die
van 1817. Was Starings eerste geschrift
voor zijn doen in tamelijk nuchtere en za-
kelijke bewoordingen gesteld, bij de ko-
ning werd weer geput uit zijn bekende

retorische en grammaticale buitelingen. Verder rispte in die tijd kennelijk zijn molenfobie weer op, want in de nota – in het adres zelf werd dat weer wat afgezwakt – gaat een zeer groot deel van de inhoud op aan de ellende die watermolens in het kwartier veroorzaakten, een niet zo verstandige zet lijkt het omdat veel machtige grootgrondbezitters eigenaar waren van die staaltjes van pré-industriële techniek. De introductie op de behandeling van het eigenlijke onderwerp sprak al boekdelen. Degene die zich boog over de problemen van de Achterhoek werd, zo begon Staring, het al snel te moede als hij de menselijke vlijt zag kampen met *'Beletsels, door blinde onbedachtzaamheid aan dezelve in de weg gelegd: als een aanzienlijk gedeelte*

van het vermogen des landbezitters, en van de nijverheid des bouwman, in plaats van dadelijk op den grond te werken, moet worden verspild, om eerst dien grond in zulken staat te brengen, dat dezelve bewerkt kan worden: hoezeer de natuur aan de oorden waar dit geschiedt, den bewoner eenen zo moed benemen, den dubbelen taak nimmer had opgelegd.

Deze laatste omstandigheid nu heeft plaats in een gedeelte van Gelderland, en meer bepaald in twee derde van de uitgestrektheid des Quartiers van Zutphen sedert de Natuurlijke afwateringen van den grond aldaar misbruikt zijn geworden om daarop molens aan te leggen; dat is: sedert eeuwen!'

Het door Staring bijgevoegde kaartje (de Vordense beek heet nu de Baakse beek)

De verbetering van de waterstaat in een gebied dat zozeer welvaartsverbetering behoefde en tegelijk zo weinig financiële armslag had, was temeer noodzakelijk nu de venen uitgeput raakten, met als onvermijdelijk gevolg dat bossen zouden moeten worden aangelegd om in de brandstofbehoefte te voorzien.

Vervolgens kwam Staring tot de kern van de zaak. Er waren drie 'voorslagen' om de waterlast onder de knie te krijgen. De eerste was via overheidsverordeningen het eigenmachtig handelen van molenaars bij het stuwen en schutten streng aan banden te leggen. Die hadden echter een even noodzakelijk als beperkt effect, zo oordeelde Staring, omdat de beken inmiddels sterk verzand waren waardoor het verval sterk achteruit was gegaan, wat hij onder meer adstrueerde met de hem zo bekende Vordense Beek en molen.

Vrijpostig

Een tweede voorstel om 'het vloedbed van de Molens genoegzaam [te] laten zakken' was dermate ingrijpend en kostbaar, dat het eigenlijk geen realiteitswaarde had. Dat gold met zoveel woorden ook voor het derde en meest effectieve alternatief: het wegruimen der molens. Maar de enorme som van 300.00 gulden die dat vergde, zo voegde hij er nogal onverwacht aan toe, was eigenlijk helemaal niet zoveel als bedacht werd hoeveel men er mee 'stichtte'. Bovendien, hoeveel gemeenschapsgeld was elders in het land niet besteed aan rivierverbeteringswerken als kribben, sluisen en overlaten met een 'hoegenaamd' nutteloos effect. Als laatste reden om in te stemmen met de peperdure sloop van molens noemde Staring de bereidheid van het kwartier om zelf bij te dragen via een ook al in de Berkel-nota van 1812 geopperde opslag op de verponding en door een bedrag uit het Veefonds.

Niettemin kon hij zich voorstellen dat het 'Rijks Opperbestuur' belangrijke zwaarigheden zag. Reden om met een 'next best' oplossing te komen die de verwijdering

van molens zeer nabij kwam: het al genoemde afwateringskanaal. De loop kon hij nog wat preciezer aangeven door de hulp die hij bij het ontwerpen van het tracé gekregen had van de ingenieurs T. Beijerink en W. van Ommeren.

Om de lezer niet al te zeer te vermoeien wordt voorbijgegaan aan een uitgebreide weergave van het hele adres zelve. Behalve Starings evenwichtiger penvoering viel daarin zijn nogal vrijpostige opstelling op. Hij legde namelijk een niet erg voor de hand liggend verband tussen de instemming van de koning met het kanaal en het voor Gelderland gevoelige verlies van het Atheneum te Harderwijk een jaar eerder. Ofwel een betere afwatering voor de Achterhoek als compensatie voor het verlies van een Gelderse onderwijsvoorziening. Verder noemde hij nog als een belangrijke hindernis om het kanaal te graven de inmiddels vergevorderde ideeënvorming over de verdeling van de Vordense mark: 'Krijgt dezelve haar wilsbeslag; verandert wat nu Gemeene grond is en bijzonder eigendom; dan worden ook door het maken van wegen, het delven van sloten, en wat meer is, duizend zwaarigheden geboren.' Spoed was derhalve geboden; evenwel niet het afblazen van de 'hoogstprijselijke markenverdeling'. Omdat herfst en winter dreigden het gebied weer onder water te zetten moest de opmeting direct ter hand worden genomen. Hij eindigde met de hoop uit te spreken niet 'onkundig te mogen blijven van de zwaarigheden tegen het ontwerp' opdat hij misverstanden uit de weg zou kunnen ruimen.

Een hoopvolle reactie van de koning volgde, die behelsde dat hij belang in de zaak stelde en die te zullen laten onderzoeken. Ruim een jaar later volgden twee adviezen van waterstaatszijde, en wel van de hoofd-ingenieur T. Beijerink van de Waterstaat in het derde district en van de inspecteur W. van Ommeren van de Waterstaat en Publieke Werken in de vierde afdeling, de heren die Staring al eerder hadden geholpen bij de uitwerking van het tracé. Over-

eenkomstig de opdracht van de minister had Beijerink verreweg het meeste werk verricht. Rancuneus was de man kennelijk niet, want hoewel hij liet blijken weinig gecharmeerd te zijn van Starings opmerking over de verspilling van nationale gelden aan rivierverbeteringswerken, liet hij zich positief uit over het plan. Hij had met vele ‘opmetingen en waterpassingen’ te velde het voorgestelde tracé nagelopen, waardoor hij ook een gedetailleerde kostenraming kon overleggen. Van Ommeren fungeerde vooral als een onderschrijvende ‘second opinion’.

Beide heren waren het, enkele nuances daargelaten, roerend met elkaar eens. Een kanaal dat het water uit het Ruurlose Broek naar de IJssel afvoerde, zou het gebied in belangrijke mate van zijn wateroverlast verlossen. Beijerink stelde wel een aantal tracéaanpassingen voor aan het begin en het einde van het kanaal en wijzigingen in breedte en diepte. Zijn begroting, inclusief alle aan te leggen en precies aangegeven bruggen, kwam uit op 154.861 gulden, het vijfvoudige van de door Staring opgestelde berekening. Voor een kanaal dat alleen het Ruurlose Broek zou ontwateren, vond Van Ommeren dat wat te veel, maar indien daarmee ook de waterafvoer van het achterliggende noordelijke en noordoostelijk deel van het kwartier van Zutphen verbeterde dan ‘zoude ik van gedachten zijn, dat het daarstellen van zodanig kanaal alleszins eene ernstige overweging verdient’.

Inspraakcircus

Een half jaar na de adviezen van de waterstaatsingenieurs besloten Gedeputeerde Staten, mede op instigatie van de minister van Binnenlandse Zaken, aan de hoofdschouten van Lochem, Borculo en Doetinchem te vragen alle stukken ter inzage te leggen en via hen van ‘gemeentebesturen en voornamen grondbezitters eene opgave te vragen der meest voegzame wijze waarop de belanghebbende districten tot de daarstelling en vervolgens tot het onderhoud van meer gemelde waterlozing zou kunnen worden bijgedragen’. Zoals burge-

meester Thomasson kort en krachtig oordeelde een doodlopende weg.

Als gemeenteraadslid aanschouwde Staring in een daartoe speciaal belegde vergadering in Vorden het verheffende inspraakcircus. In speciale aanwezigheid van baron Van der Borch van Verwolde die als hoofdschout van Lochem ook de scepter zwaaide in Vorden besloot de raad in januari 1821 geen enkele medewerking te verlenen:

‘Als hebbende in den haren reeds zo veel kosten moeten overleggen voor dijken, wegen, bruggen, duikers, waterlozingen en verbeteringen ten algemenen nutte [...] en daarenboven nog zoo veel te doen heeft en kosten zal moeten aanwenden om de uitvoering van de geprojecteerde verdeling der gemeentegronden en daarbij vereischte wegen en waterlozing tot stand te brengen [...].’

Uitgeleide

In de volgende tien jaar zal Staring nog een aantal maal proberen zijn plan tot ontwatering van het broek, dan met andere landgoedeigenaren en ook in afgeslankte vorm, te realiseren. Tevergeefs, in september 1833 viel definitief het doek over het Achterhoekse deltawerk. Op het zo moeilijk te effenen pad tussen eigenbelang en collectieve welvaartsverbetering werd Staring de weg versperd door landeigenaren en boeren die geen aantasting van hun particuliere grondbelang duldden en alleen rekenden in centen die jaarlijks hun portemonnee in- en uitgingen. Of speelde zoals de staatshuishoudkundige baron B.W.A.E. Sloet tot Oldhuis, in een artikel met de titel ‘Zielkundige beschouwingen over den tegenstand tegen openbare werken’, ook jaloezie een rol? De bedenker van een plan ten algemeen nut gunde men de eer niet en men lichtte hem beentje.

Hoe het zij, de streek zou nog decennia met wateroverlast kampen, die zelfs nog veel erger werd doordat de ontginning van de woeste gronden, die een belangrijke waterbergingsfunctie vervulden, op gang kwam.

Historische Vereniging Old Reurle :

opgericht 15 februari 1984

Voorzitter :	J.H. Holtslag, Stationsstraat 10c, 7261 AD Ruurlo Telefoon: 0573-453904 e-mail: jh.holtslag@hetnet.nl
Secretaris :	L.W. Besselink, Noorderweme 6, 7261 PX Ruurlo Telefoon: 0573-452376 e-mail: leobesselink@kpnplanet.nl
Penningmeester: Bankrekening:	J.H. Holtslag (zie boven) Rabo Achterhoek-Noord, Ruurlo, Rekeningnummer 3567.22.996 t.n.v. Historische Vereniging Old Reurle
Tweede voorzitter:	A.J. Kettelerij, Borculoseweg 62, 7261 BL Ruurlo Telefoon: 0573-452204 e-mail: kettelerijruurlo@hetnet.nl
Bestuursleden :	Mw. J. Schepers-Abbink, Stationsstraat 10 , 7261 AD Ruurlo Telefoon: 0573-452409 e-mail: arendjanschepers@hetnet.nl Mw. I. Hummelink-Klein Brinke, Strikkersteeg 11, 7261 RW Ruurlo Telefoon: 0573-453531 e-mail: b.hummelink@kpnmail.nl J.W. Scholten, Haarskamp 64, 7261 ZD Ruurlo Telefoon : 0573-254931 e-mail: janwillem.scholten@hetnet.nl D. Chr. Weenk, Kerkplein 10, 7261 AZ Ruurlo Telefoon: 0573-453774 e-mail: decewe@hetnet.nl
Organisatie jaarprogramma:	Mw. J. Schepers-Abbink., Mw. I. Hummelink-Klein Brinke
Cultuur-historie Berkelland :	J.W. Scholten
Archeologische Werkgroep Coördinator:	J.W. Bredewout, 't Rikkelder 38, 7261 BE Ruurlo Telefoon: 0573-450224 e-mail: j.w.bredewout@freeler.nl
Landbouwwerktuigen Coördinator	D.H. Klein Brinke, Kooiersdijk 2, 7261 RB Ruurlo Telefoon: 0573-452048 email: lireko@hetnet.nl
Redactie "Onder d'n Kroezeboom":	A.E. Banda, Dekkersweg 2, 7261 MC Ruurlo Telefoon: 0573-452212 e-mail: lou_banda@wanadoo.nl Mw.W. Braakhekke, Hengelseweg 8, 7261 LV Ruurlo Telefoon: 0573-453496 e-mail: w.braakhekke@gawab.com G.J. Glijnis, Willem Alexanderlaan 62, 7261 WJ Ruurlo Telefoon: 0573-453435 e-mail: gj.glijnis@12move.nl J. Oonk , Juttepad 6, 7021 NP Zelhem Telefoon: 0314-625316 e-mail: info@janoonk.nl
Verspreiding Kroezeboom:	mw. J. Schepers-Abbink
Internetsite :	www.oldreurle.nl
Contributie per seizoen :	€ 14,00 persoonlijk lid, € 21,00 voor echtparen Kamer van Koophandel te Arnhem, inschrijfnummer 40103401 Het kwartaalblad Onder d'n Kroezeboom is ingeschreven onder nummer ISSN 0929-919X